

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	10
1.3 คำถามการวิจัย	11
1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับการจากการวิจัย	11
1.6 ขอบเขตการวิจัย	12
1.7 ระเบียบวิธีวิจัย	12
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
2.1 แนวคิดการมองกฎหมายระหว่างประเทศจากประเทศโลกที่สาม หรือแนวคิด TWAIL	13
2.1.1 ที่มาและหลักการทั่วไปของแนวคิด TWAIL	13
2.1.2 แนวคิด TWAIL ต่อข้อตกลง TRIPS เกี่ยวกับการเข้าถึงยารักษาโรค	18
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
บทที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญากับสิทธิมนุษยชน	28
3.1 หลักการของแนวคิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิมนุษยชน	28
3.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา	28
3.1.1.1 ทฤษฎีสิทธิตามธรรมชาติ	28

3.1.1.2 ทฤษฎีการให้รางวัล	29
3.1.2 แนวคิดสิทธิมนุษยชน	31
3.1.3 การรวมเข้าด้วยกันของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญากับสิทธิมนุษยชน	35
3.2 ที่มาและเจตนารมณ์ของการให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ในกรอบสิทธิมนุษยชน	38
3.2.1 ที่มาของการรับรองสิทธิผู้สร้างสรรค์ใน Article 27(2) ของปฏิญญา สากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	40
3.2.2 ที่มาของการรับรองสิทธิผู้สร้างสรรค์ใน Article 15(1)(c) ของกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	44
3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญากับสิทธิมนุษยชนภายใต้ General Comment No.17 ของคณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	46
3.3.1 ที่มาและความสำคัญของ General Comment No.17 ของ คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	47
3.3.2 การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา กับสิทธิมนุษยชนของ General Comment No.17 โดยคณะกรรมการสิทธิ ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ	48
3.3.3 ขอบเขตและเนื้อหาของ General Comment No.17 ของคณะกรรมการ สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ	50
3.4 ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิใน ทรัพย์สินทางปัญญา	57
3.4.1 แนวทางในการแก้ปัญหาคัดแย้งระหว่างสิทธิในทรัพย์สิน ทางปัญญากับสิทธิมนุษยชน	58
3.4.2 วิธีลดความขัดแย้งของสิทธิมนุษยชนกับสิทธิในทรัพย์สิน ทางปัญญาที่มีสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐาน	60
บทที่ 4 ข้อตกลง TRIPS กับสิทธิบัตรยาโรคา	64

4.1 ความเป็นมาของข้อตกลง TRIPS กับการคุ้มครองสิทธิบัตรยา	64
4.1.1 ปัญญาโคชาว่าด้วยข้อตกลง TRIPS และการสาธารณสุข ค.ศ. 2001	66
4.1.2 ข้อมติคณะมนตรีทั่วไปวันที่ 30 สิงหาคม 2003 ตามวรรค 6 ของ ปัญญาโคชา	68
4.1.3 วิเคราะห์ข้อตกลง TRIPS เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิบัตรยา	71
4.2 มาตรการยืดหยุ่นของข้อตกลง TRIPS เพื่อการเข้าถึงยารักษาโรค	73
4.2.1 ประโยชน์จากช่วงระยะเวลาปรับเปลี่ยน	74
4.2.2 มาตรการบังคับใช้สิทธิ	76
4.2.3 การนำเข้าซ้อน	79
4.2.4 ข้อยกเว้นสิทธิผู้ทรงสิทธิบัตร	81
4.2.5 การกำหนดขอบเขตการให้สิทธิบัตร	83
บทที่ 5 การใช้มาตรการยืดหยุ่นของข้อตกลง TRIPS เพื่อการเข้าถึงยาในประเทศกำลังพัฒนา	85
5.1 ความหมายของประเทศกำลังพัฒนา	86
5.2 การกดดันและตอบโต้โดยรัฐจากการใช้มาตรการยืดหยุ่นภายใต้ข้อตกลง TRIPS	88
5.2.1 หลักเกณฑ์กระบวนการระงับข้อพิพาท	89
5.2.1.1 หลักเกณฑ์ทั่วไปของความเข้าใจว่าด้วยกฎเกณฑ์และวิธีการ ระงับข้อพิพาท	89
5.2.1.2 หลักเกณฑ์มาตรการตอบโต้ภายใต้ความเข้าใจว่าด้วยกฎเกณฑ์ และวิธีการระงับข้อพิพาท	94
5.2.1.3 การใช้มาตรการตอบโต้กรณีพิพาทเกี่ยวกับข้อตกลง TRIPS ตามความเข้าใจว่าด้วยกฎเกณฑ์และวิธีการระงับข้อพิพาท	96
5.2.2 การคุ้มครองสิทธิบัตรยาก่อนมีข้อตกลง TRIPS และกระบวนการ ระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก	101
5.2.3 การบังคับใช้มาตรการยืดหยุ่นของข้อตกลง TRIPS และกระบวนการ	105

ระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก

5.2.3.1 การกีดกันและตอบโต้ที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการระงับข้อพิพาท	107
5.2.3.2 การกีดกันและตอบโต้ที่เกิดขึ้นภายนอกกระบวนการระงับข้อพิพาท	115
5.2.4 การเจรจาผ่านข้อตกลงทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อเพิ่มการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (TRIPS-Plus)	133
5.2.5 ความสอดคล้องต่อหลักการและเจตนารมณ์ของข้อตกลง TRIPS และองค์การการค้าโลกในการใช้มาตรการกีดกันและตอบโต้โดยรัฐ	137
5.3 การกีดกันและตอบโต้โดยเอกชนจากการใช้ความยืดหยุ่นภายใต้ข้อตกลง TRIPS	146
5.3.1 กรณีบริษัทดำเนินการฟ้องร้องคดีต่อประเทศกำลังพัฒนาที่ใช้มาตรการยืดหยุ่นตามข้อตกลง TRIPS	146
5.3.2 กรณีการตอบโต้และกีดกันโดยเอกชนนอกจากการฟ้องดำเนินคดีทางศาลต่อประเทศกำลังพัฒนาที่ใช้มาตรการยืดหยุ่นตามข้อตกลง TRIPS	155
5.3.2.1 บริษัทเจ้าของสิทธิบัตรขาดการวางจำหน่ายหรือส่งออกยาชื่อสามัญ	155
5.3.2.2 บริษัทยาฟ้องถอนการขึ้นทะเบียนยาหรือเรียกคืนการจำหน่ายการรักษาโรคอันมีสิทธิบัตรออกจากท้องตลาด	158
5.3.3 ความสอดคล้องต่อหลักการและเจตนารมณ์ของข้อตกลง TRIPS และองค์การการค้าโลกจากการดำเนินคดีทางศาลโดยเอกชน	160
5.3.3.1 กระบวนการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้ข้อตกลง TRIPS	161
5.3.3.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องต่อหลักการและพันธกรณีของข้อตกลง TRIPS และองค์การการค้าโลกในการดำเนินคดีทางศาลของบริษัทยา	163
5.4 มาตรการยืดหยุ่นภายใต้กฎหมายสิทธิบัตรของประเทศไทยกับการเข้าถึงการรักษาโรค	164

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

177

บรรณานุกรม

187

ประวัติผู้เขียน

201

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved